

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1

1.1 ประชากร ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 147 คน

1.2 เครื่องมือ แบบสอบถามผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน การนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เติมคำในช่องว่าง (Fill in the blank) และปลายเปิด (Open-ended)

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 147 ฉบับ รับกลับคืนและเป็นฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 147 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS คำนวณหาการร้อยละ ประกอบด้วย

1.4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาที่ได้จัดทำหรือปฏิบัติขึ้นภายในโรงเรียน

1.4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของโรงเรียนในเรื่องปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนในการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน

1.4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน

ตอนที่ 2

2.1 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 28 คน

2.2 เครื่องมือ มี 2 ชนิด คือ

2.2.1 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured in terview) เกี่ยวกับกระบวนการจัดดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

2.2.2 แนวทางสำหรับศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ของโรงเรียนเป็นแบบบันทึกที่มีแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ บันทึกการประชุมประจำเดือน บันทึกการประชุมทางวิชาการ โครงการหรือแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน สมุทนิเทศการศึกษา และสมุดเยี่ยม

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ และศึกษาเอกสารด้วยตนเอง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารมาวิเคราะห์เนื้อหา แล้วแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิจัยที่พบจากการสำรวจสภาพการจกการนิเทศการศึกษา โดยส่วนรวมทั้งจังหวัด

ส่วนที่ 1 สภาพของโรงเรียนและสภาพของผู้ทอแบบสอบถาม

1.1 สภาพของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ปรากฏว่า

1.1.1 สภาพของโรงเรียนซึ่งหมายถึง จำนวนโรงเรียนที่จำแนกตามขนาดและสภาพที่ตั้งของโรงเรียน ปรากฏว่า เป็นโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่ใกล้อำเภอมากที่สุด

1.1.2 สถานภาพของครูซึ่งหมายถึง จำนวนครูที่ปฏิบัติงานจริงในโรงเรียนทั้งหมด และจำแนกตามเพศ เมื่อพิจารณาตามขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน ปรากฏว่า โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่ใกล้อำเภอมียุ่ จำนวนครูมากที่สุด และเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

1.1.3 สถานภาพของครูในเรื่องของวุฒิสูงสุดทางการศึกษา ปรากฏว่าโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอ มีครูวุฒิวิทยากรี่มากที่สุด และเมื่อพิจารณาโรงเรียนทุกขนาดและทุกสภาพที่ตั้งแล้ว ปรากฏว่าครูที่มีวุฒิระกัฒวิทยากรี่มากที่สุด

1.2 สถานภาพของบุคลากรแบบสอบถาม

1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี มีวุฒิวิทยากรี่มากที่สุด ในโรงเรียนทุกขนาด และทุกสภาพที่ตั้ง

1.2.2 ประสบการณ์การดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนของผู้แบบสอบถาม ซึ่งหมายถึงผู้บริหารโรงเรียนทุกคน ปรากฏว่า ผู้บริหารที่ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปี มีจำนวนมากที่สุด และประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาตามขนาด และที่ตั้งแล้วจะพบว่าโรงเรียนทุกขนาดทุกสภาพที่ตั้ง ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปี มากที่สุด

1.3 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนปัจจุบัน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่แบบสอบถามดำรงตำแหน่งอยู่ในระยะเวลาที่ทำการศึกษาคำนี้ ปรากฏว่าผู้บริหารโรงเรียน มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนปัจจุบัน มากกว่า 10 ปี มากที่สุด เมื่อพิจารณาตามขนาดและที่ตั้งพบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกขนาด และทุกสภาพที่ตั้ง ผู้บริหารโรงเรียนมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนปัจจุบัน มากกว่า 10 ปี มากที่สุด

ส่วนที่ 2 จำนวนโรงเรียนที่จัดให้มีหรือปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

2.1 ผลการศึกษาคำนี้ ปรากฏว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนได้จัดให้มีหรือปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน และเมื่อพิจารณาตาม ประเภทของงาน 3 ประเภท คือ งานบริหาร หรือการเรียนการสอนภายในโรงเรียนโดยตรง งานพัฒนาคุณภาพภายในโรงเรียน และงานสนับสนุนและบริการด้านการเรียนการสอน ซึ่งสรุปผลได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ได้จัดหรือปฏิบัติให้มีงานประเภทต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 งานด้านวิชาการหรือการเรียนการสอนภายในโรงเรียน โดยตรงปรากฏว่างานที่มีจำนวนโรงเรียน จักหรือปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดให้ครูทำและปรับตารางสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน ส่วนงานที่มีจำนวนโรงเรียน จักหรือปฏิบัติน้อยที่สุด คือการจัดให้ครูได้นำเครื่องมือวัสดุการเรียนรู้อุปกรณ์ที่สร้าง และใช้แล้วมาปรับปรุงเพื่อให้คุณภาพดียิ่งขึ้น และการจัดให้ครูได้รับการนิเทศการเรียนการสอนในชั้นเรียน

เมื่อพิจารณาตามขนาดแล้วปรากฏว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่ทุกโรงเรียนจัดใหม่หรือปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ดังนี้ คือการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู เรื่องการวางแผนการเรียนการสอน การให้ครูทำบันทึกการสอนหรือแผนการสอนย่อย การจัดให้ครูได้จัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สภานักเรียน คณะกรรมการนักเรียน หรือกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ

โรงเรียนขนาดกลางทุกโรงเรียนได้จัดใหม่หรือปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ดังนี้ คือการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู เรื่องการวางแผนการสอน การจัดให้ครูทำและปรับตารางสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน การจัดให้ครูได้จัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สภานักเรียน คณะกรรมการนักเรียน หรือกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ

โรงเรียนขนาดเล็ก งานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดใหม่หรือปฏิบัติในโรงเรียนมากที่สุด คือ การจัดให้ครูทำและปรับตารางสอนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาตามขนาดและที่ตั้งแล้วปรากฏว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ใกล้อำเภอ ผลปรากฏว่างานที่โรงเรียนทุกโรงเรียนปฏิบัติหรือจัดใหม่ภายในโรงเรียนมีจำนวน 6 งาน คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู เรื่องการวางแผนการสอน การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู เรื่องการเลือกใช้กิจกรรมการเรียน

การสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดให้คัดเลือกใช้หรือจัดกิจกรรมดัดแปรเรียน การสอนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและท้องถิ่น โดยให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การจัดให้ครูทำและปรับการวางสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน และการจัดให้ครูได้มีหรือจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สถานักเรียน คณะกรรมการนักเรียน หรือกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ

โรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ ผลปรากฏว่า งานที่โรงเรียนทุกโรงเรียนปฏิบัติ หรือจัดให้ภายในโรงเรียนมี 5 งาน คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู เรื่องการเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดให้ครูทำบันทึกการสอน หรือแผนการสอนย่อย การจัดให้ครูทำหรือปรับการวางสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน การจัดให้ครูได้มีหรือจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สถานักเรียน คณะกรรมการนักเรียน หรือกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ และการจัดให้ครูได้มีการปรับปรุงวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนเพื่อให้มีประสิทธิภาพ

โรงเรียนขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ งานที่มีจำนวนโรงเรียนปฏิบัติหรือจัดให้ภายในโรงเรียนมากที่สุดมี 4 งานคือ การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู เรื่องการวางแผนการสอน การจัดให้ครูทำบันทึกการสอนหรือแผนการสอนย่อย การจัดให้ครูทำและปรับการวางสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน การจัดให้ครูมีหรือจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สถานักเรียน คณะกรรมการนักเรียน หรือกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ

โรงเรียนขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ งานที่มีจำนวนโรงเรียนปฏิบัติหรือจัดให้ภายในโรงเรียนมากที่สุดมี 5 งานคือ การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู เรื่องการวางแผนการสอน การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู เรื่องการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร การจัดให้ครูทำบันทึกการสอนหรือแผนการสอนย่อย และการจัดให้ครูจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สถานักเรียน คณะกรรมการนักเรียน หรือกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ

โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ ผลปรากฏว่างานที่มีจำนวนโรงเรียนปฏิบัติหรือจัดให้ภายในโรงเรียนมากที่สุดคือ การจัดให้ครูได้ทำบันทึกการสอนหรือแผนการสอนย่อย

โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ ผลปรากฏว่า งานที่โรงเรียนทุกโรงเรียนปฏิบัติหรือจัดให้มีภายในโรงเรียนหรือมีจำนวนโรงเรียนจัดหรือปฏิบัติมากที่สุด คือการจัดให้ครูทำและปรับตารางสอนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน

2.1.2 งานด้านการพัฒนาครูภายในโรงเรียน ผลปรากฏว่า งานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดหรือปฏิบัติมากที่สุดคือ การจัดให้มีการสร้างเสริมประสิทธิภาพของครู เช่น พาไปศึกษาดูงานอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และงานที่มีจำนวนโรงเรียนปฏิบัติหรือจัดน้อยที่สุด การอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะส่วนตัวของครูที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานอย่างมีความสุข

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนแล้ว ปรากฏว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่ ผลปรากฏว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนจัดให้มีหรือปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนดังนี้ คือ การจัดให้มีการสร้างเสริมประสิทธิภาพการทำงานของครู เช่น การพาไปศึกษาดูงานการอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนที่จัดหรือปฏิบัติงานนี้ ภายในโรงเรียนแต่ละขนาดมากที่สุด

เมื่อพิจารณาตามขนาดและที่ตั้งของโรงเรียนแล้วพบว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอทุกโรงเรียนได้จัดให้มีหรือปฏิบัติงานการจัดให้มีการสร้างเสริมประสิทธิภาพของครู เช่น พาครูไปศึกษาดูงาน การอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอทุกโรงเรียนจัดให้มีหรือปฏิบัติงานการปฐมนิเทศครูใหม่หรือครูที่ย้ายมาใหม่

โรงเรียนขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ งานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดหรือปฏิบัติภายในโรงเรียนมากที่สุด คือการจัดให้มีการสร้างเสริมประสิทธิภาพการทำงานของครู เช่น การพาครูไปศึกษาดูงาน การอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอซึ่งปรากฏว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดให้มีหรือปฏิบัติงานดังกล่าวภายในโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่ไกลและไกลอำเภอ ผลปรากฏว่า งานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดหรือปฏิบัติภายในโรงเรียนมากที่สุดคือ การจัดให้มีการสร้างเสริมประสิทธิภาพการทำงานของครู เช่นการพาไปศึกษาดูงาน การอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2.1.3 งานด้านการสนับสนุนและบริหารด้านการเรียนการสอน ปรากฏว่างานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดหรือปฏิบัติภายในโรงเรียนมากที่สุดคือการจัดห้องสมุดหรือมุมหนังสือของโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และงานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดหรือปฏิบัติภายในโรงเรียนน้อยที่สุด คือการจัดให้มีการนำแหล่งวิทยากรในชุมชนมาใช้ประโยชน์

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนแล้วปรากฏว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่ทุกโรงเรียนงานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดหรือปฏิบัติภายในโรงเรียนได้มากที่สุด คือการจัดบริเวณโรงเรียนและห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และการจัดห้องสมุดหรือมุมหนังสือของโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาตามขนาดและที่ตั้งแล้วปรากฏว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ไกลและไกลอำเภอ ทุกโรงเรียนจัดให้มีหรือปฏิบัติงาน 4 งานภายในโรงเรียนซึ่งได้แก่ การจัดบริเวณโรงเรียนและห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดห้องสมุด และมุมหนังสือของโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และให้ได้ผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดให้ครูได้ทำบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน

โรงเรียนขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอทุกโรงเรียนจัดให้มีหรือปฏิบัติการจัดห้องสมุดและมุมหนังสือของโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และให้ได้ผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดให้ครูได้ทำบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน และสำหรับโรงเรียนขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอนั้นไม่ปรากฏว่างานที่โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดหรือปฏิบัติเพิ่มจากที่กล่าวมาแล้วอีก 1 งานคือ การจัดบริเวณโรงเรียนและห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่ไกลและไกลอำเภอปรากฏว่า งานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดหรือปฏิบัติภายในโรงเรียนมากที่สุดคือ การจัดทำห้องสมุด หรือมุมหนังสือของโรงเรียน ได้เลือกหน่วยงานที่คอยเรียนการสอน และให้ได้ผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดทำครูได้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน และสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ ปรากฏงานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดหรือปฏิบัติภายในโรงเรียน เพิ่มจากที่กล่าวมาแล้วอีก 1 งาน คือการจัดบริเวณโรงเรียน และห้องเรียนให้ผู้อ่านหน่วยงานเรียนการสอนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนันทบุรี ระบุความต้องการจำเป็นที่จะช่วยในการวัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ปรากฏว่า

3.1 ปัจจัยและความต้องการที่จะช่วยในการจัดดำเนินงาน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนซึ่งจัดแบ่งไว้ 3 ด้านคือ ด้านบุคลากรและการจัดการดำเนินงานประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ปรากฏผลการวิจัยว่าโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนันทบุรีได้ระบุปัจจัยและความต้องการด้านบุคลากร และการจัดการมากที่สุดและได้แก่ การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนแก่ผู้บริหารโรงเรียน

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนแล้วปรากฏว่า

โรงเรียนทุกขนาดมีจำนวนโรงเรียนที่ระบุปัจจัยด้านบุคลากร และการจัดการมากที่สุด และปัจจัยที่ระบุคือ การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนแก่ผู้บริหารโรงเรียน

เมื่อพิจารณาตามขนาดและที่ตั้งแล้วปรากฏว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ไกลและไกลอำเภอ ปรากฏว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนทั้ง 2 สาขาที่ตั้งได้ระบุความต้องการปัจจัยด้านต่าง ๆ คือ การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนแก่ผู้บริหาร การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนแก่ครู คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สื่อการเรียน/หรืออุปกรณ์จำเป็นเพื่อใช้ในการจัดดำเนินงานหรือโครงการทางการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน และสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ ปรากฏปัจจัยที่โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องการเพิ่มจากปัจจัยที่กล่าวมาแล้วคือ วัสดุที่จำเป็นสำหรับใช้ในการจัดดำเนินงานหรือโครงการทางการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ใกล้อำเภอ ปรากฏว่า ปัจจัยที่โรงเรียนทุกโรงเรียนระบุความต้องการ มี 4 ปัจจัย ได้แก่ การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ เรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แกนผู้บริหาร คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนงบประมาณที่จำเป็นเพื่อใช้ในการจัดดำเนินงานหรือโครงการทางกรณีศึกษาการศึกษาภายในโรงเรียน และสื่อการเรียนและ/หรืออุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อใช้ในการจัดดำเนินงานหรือโครงการทางกรณีศึกษาการศึกษาภายในโรงเรียน สำหรับโรงเรียนขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ใกล้อำเภอ ปรากฏว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนระบุความต้องการด้านปัจจัย คือ การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ เรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แกนผู้บริหาร และการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ เรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แกนคณะครูในโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่ใกล้อำเภอ และใกล้อำเภอ ปรากฏว่าปัจจัยที่มีจำนวนโรงเรียนระบุความต้องการมากที่สุด คือ การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แกนผู้บริหารโรงเรียน

3.2 ปัจจัยที่โรงเรียนระบุเพิ่มเติม ปรากฏว่า โรงเรียนทุกขนาดและที่ตั้ง ระบุปัจจัยต่อไปนี้ มากที่สุด ต้องการบุคลากรภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางกรณีศึกษาไปแนะนำผู้บริหาร เรื่องการจัดกรณีศึกษาภายในโรงเรียน ต้องการผู้ทำหน้าที่นิเทศภายใน ต้องการแนวทางการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน และต้องการคำแนะนำ เรื่องการจัดกรณีศึกษาภายในโรงเรียนที่เหมาะสมกับสภาพแท้จริง

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่พบจากการจัดกรณีศึกษาการศึกษาภายในโรงเรียน ปรากฏว่า

4.1 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดดำเนินงานกรณีศึกษาการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งจัดไว้ 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านการจัดการ ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ปรากฏว่าปัญหาและอุปสรรคที่มีจำนวนโรงเรียนระบุมากที่สุด คือ ปัญหาอุปสรรคด้านการจัดการ ซึ่งได้แก่ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการหรือขั้นตอนในการจัดดำเนินงานกรณีศึกษาภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน แล้วพบว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่ ปัญหาและอุปสรรคที่มีจำนวนโรงเรียนระบุ ได้แก่ ผู้บริหารมีความรู้พื้นฐาน เรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ และโรงเรียนได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดต่อการจัดดำเนินงานการนิเทศไม่เพียงพอ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการหรือขั้นตอนในการจัดดำเนินงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ โรงเรียนขนาดกลาง ปรากฏว่าปัญหาและอุปสรรคที่มีจำนวนโรงเรียนระบุมากที่สุด คือโรงเรียนได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ต่อการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ และโรงเรียนขนาดเล็ก ปรากฏว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีจำนวนโรงเรียนระบุมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนเมื่องประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดดำเนินงาน หรือโครงการทางการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

เมื่อพิจารณาตามขนาดและที่ตั้งแล้วปรากฏว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอทุกโรงเรียน ระบุปัญหาและอุปสรรคเรื่องผู้บริหารมีเวลาไม่เพียงพอต่อการที่จะจัดดำเนินงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ใกล้อำเภอผลปรากฏว่า โรงเรียนทุกโรงเรียน ระบุปัญหาและอุปสรรคเรื่องผู้บริหารไม่มีเวลาเพียงพอต่อการที่จะดำเนินงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน และครูภายในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลางที่ตั้งอยู่ใกล้อำเภอ ปรากฏว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีจำนวนโรงเรียนระบุมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีเวลาไม่เพียงพอที่จะจัดดำเนินงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ใกล้อำเภอ และสำหรับโรงเรียนขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ นอกจากปัญหาอุปสรรคที่กล่าวแล้วนั้น ปรากฏว่ามีปัญหาและอุปสรรคที่มีจำนวนโรงเรียนระบุมากที่สุด เพิ่มเติมอีก คือครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ ปรากฏว่าปัญหาและอุปสรรคที่มีจำนวนโรงเรียน
ระบุนมากที่สุด โคนก ผู้บริหารมีความเข้าใจเกี่ยวกับ เทคนิค วิธีการหรือขั้นตอนในการจัดทำเนิ
งานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ไม่เพียงพอ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ
ปรากฏว่าปัญหาและอุปสรรคที่มีจำนวนโรงเรียนระบุนมากที่สุดคือ โรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอ
ต่อการจัดทำเนิงานหรือโครงการของโรงเรียน

ตอนที่ 2

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง
28 คน ในเรื่องต่อไปนี้

1. กระบวนการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ปรากฏว่าโรงเรียนส่วนมากดำเนินการดังนี้

การวางแผนดำเนินการโดยผู้บริหารประชุมครูทุกคน เพื่อพิจารณากำหนดงานหรือโครง-
การของโรงเรียน จากนั้น ผู้บริหารและครูวิชาการของโรงเรียนดำเนินการวางแผนการดำเนินงาน
และเขียนโครงการ

ก่อนดำเนินงานตามแผน ได้มีการชี้แจงงานหรือโครงการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และมี
การมอบหมายให้ผู้บริหารมีมติชอบงานหรือโครงการซึ่งมีลักษณะ เป็นรายบุคคลและคณะบุคคล ถ้ากรณี
ที่เป็นงานที่ปฏิบัติเป็นปกติ หรืองานรับควน ผู้บริหารจะสั่งให้ผู้อำนวยการและ /หรือ หัวหน้างาน
ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ดำเนินการ

การให้ความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติความแผน ปรากฏว่าโรงเรียนใดดำเนินการโดยการสรุป
หลักเกณฑ์และชักชวนความเข้าใจ ซึ่งผู้บริหารมีมติชอบโครงการนั้น ๆ เป็นผู้ดำเนินงาน ด้วยวิธีการ
ประชุมชี้แจง

การติดตามการปฏิบัติงาน ดำเนินงานโดยผู้บริหารมีมติชอบโครงการร่วมกับผู้บริหาร ซึ่งวิธี
การคือ การให้คำแนะนำและประชุมปรึกษาหารือ เมื่อพบปัญหาและอุปสรรค ผู้ติดตาม ผู้ปฏิบัติ
และผู้บริหารร่วมกันหาทางแก้ไข้ปัญหา

การควบคุมให้เป็นไปตามกำหนดเวลา ตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยวิธีการเตือนงาน
ในที่ประชุมจนถึงกำหนดปฏิบัติงาน และกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน

สำหรับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารเป็นผู้ดำเนินการรวมถึงการให้ขวัญ และ
กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนั้น ดำเนินการโดยการรวมการปฏิบัติงานทุกครั้ง

การประเมินผลดำเนินการโดยผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบโครงการ ด้วยวิธีการสังเกต สอบถามโดยไม่มีเครื่องมือและไม่มีการพิจารณาประสิทธิภาพการทำงาน

เมื่อพิจารณาตามขนาดและที่ตั้งของโรงเรียนแล้ว พบกระบวนการทำงานที่ต่างไปจากกระบวนการโดยส่วนรวมดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนมากกระบวนการวางแผนดำเนินการโดยผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ และหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ร่วมกันในการพิจารณากำหนดโครงการ ลักษณะนี้ส่วนมากปรากฏในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ไกลอำเภอ ส่วนการกำหนดแผนการดำเนินงาน และเขียนโครงการดำเนินการโดยผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ หัวหน้าระดับชั้น/กลุ่มประสบการณ์ ร่วมกันดำเนินการ ซึ่งปรากฏในโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งอยู่ไกลอำเภอ นอกจากนี้ในการสร้างเสริมกำลังใจดำเนินการโดยให้รางวัลเป็นคณะและในโอกาสทำงานเสร็จสิ้น และวิธีการประเมินผลดำเนินการโดยประชาชนสรุปผลงาน

โรงเรียนขนาดกลางส่วนมาก กระบวนการวางแผนดำเนินการโดยผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ร่วมกันพิจารณากำหนดโครงการหรืองานชิ้น ซึ่งปรากฏทั้งโรงเรียนขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ใกล้และไกลอำเภอ ส่วนการวางแผนและเขียนโครงการดำเนินการโดย หัวหน้างานฝ่ายต่าง ๆ ร่วมกับครูภายในช่วยดำเนินการ ซึ่งปรากฏมากในโรงเรียนขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ใกล้อำเภอ นอกจากนี้การสร้างขวัญและกำลังใจดำเนินการโดยการให้รางวัลเป็นคณะในโอกาสทำงานเสร็จสิ้น

โรงเรียนขนาดเล็กส่วนมากกระบวนการดำเนินการเหมือนโรงเรียนโดยส่วนรวมทั้งหมด

2. ลักษณะของปัจจัยที่จะมาช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง โดยส่วนรวมทั้งหมด ผลปรากฏว่าโรงเรียนส่วนมากระบุลักษณะของปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยด้านบุคลากรและการจัดการ ความต้องการเพิ่มปริมาณครูทั้งนี้เพราะครูที่มีอยู่มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอต่อการจัดดำเนินงานของโรงเรียน โรงเรียนต้องการครูที่สามารถทำการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนได้ และต้องการครูที่สามารถสอนคนตรีนาฏศิลป์ได้

สำหรับความต้องการในการเพิ่มทุนความรู้ของผู้บริหาร ปรากฏว่าความรู้ที่ต้องการคือความรู้ในเรื่อง การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน บทบาทหน้าที่ของผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ การวางแผน และการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน การประเมินผลการนิเทศ และในเรื่องของ ความต้องการเพิ่มทุนความรู้แก่ครูในโรงเรียนนั้น คือ ความรู้ในเรื่องความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน บทบาทและหน้าที่ของผู้ให้และผู้รับการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน การวางแผน การดำเนินงาน และประเมินผลการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน และ ความรู้ความเข้าใจ เรื่องการจัดการเรียนการสอน ความต้องการทั้งกล่าว ต้องการวิธีการให้ความ รู้ด้วยวิธีการอบรมและศึกษาจากเอกสารความรู้ในระยะเวลา 2 - 3 วัน ในช่วงเวลาคอนเฟอเรนซ์ วิทยาลัยในภาคพื้น

สำหรับความต้องการคำแนะนำ เรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารนั้น ปรากฏ ว่าต้องการคำแนะนำในเรื่องของการวางแผน การปฏิบัติตามขั้นตอน และการประเมินผลการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน ลักษณะคำแนะนำ ต้องการคำแนะนำเป็นกลุ่มย่อย โอกาสที่การคำแนะนำคือ ทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน

ปัจจัยด้านงบประมาณ ลักษณะของงบประมาณที่ต้องการคือต้องการในรูปของวัสดุอุปกรณ์ ไม่ใช่เงิน

ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ลักษณะความต้องการ ต้องการในรูปของอุปกรณ์เพื่อการผลิต เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนแล้ว พบปัจจัยที่โรงเรียนระบุต่างจากโรงเรียน โดยส่วนรวมทั้งหมดคือ

โรงเรียนขนาดใหญ่ ระบุความต้องการในเรื่องคุณสมบัติครูที่ต้องการเพียงคนเดียว คือต้องการครูที่ช่วยในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน และผู้บริหารต้องการคำแนะนำ เรื่อง การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นกลุ่มย่อย ในโอกาสก่อนการดำเนินงาน ซึ่งเมื่อพิจารณา โดยจำแนกตามที่ตั้งแล้ว มีความต้องการเหมือนกัน

โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ระบุความต้องการเหมือนโรงเรียนโดยส่วนรวม

3. ลักษณะของปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการจัดทำเนื้องานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนรวมทั้งหมด ผลปรากฏว่าโรงเรียนส่วนมากระบุลักษณะของปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

กานุกูลากรและการจัดการ ปรากฏว่าปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานที่เป็นปัญหาของผู้บริหารคือ ความรู้ในเรื่องเทคนิคและวิธีการในการจัดการนิเทศ และบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน สาเหตุเพราะไม่ค่อยมีโอกาสได้เข้ารับการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ส่วนปัญหาเรื่องโรงเรียนขาดครูที่มีทักษะและความสามารถที่จะช่วยทำหน้าที่นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้น ลักษณะของปัญหาคือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้ให้การนิเทศ สาเหตุเพราะหน่วยงานต้นสังกัดให้การสนับสนุนไม่เพียงพอสำหรับปัญหาที่กล่าวว่า ครูภายในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น ลักษณะที่แสดงให้รู้ปัญหา คือ ครูไม่สนใจรับการนิเทศจากบุคคลภายในโรงเรียน สาเหตุเพราะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไม่มีการให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ครู ปัญหาและอุปสรรคที่กล่าวว่า ครูไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศการศึกษาต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพราะครูไม่เข้าใจเรื่องการนิเทศการศึกษาที่พอ ปัญหาและอุปสรรคที่กล่าวว่าขาดแคลนแหล่งวิทยากรและ/หรือแหล่งวิชาการที่จะให้ความรู้แก่ครู เพื่อใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน สาเหตุเพราะไม่มีวิทยากร/แหล่งวิทยากรที่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน และหน่วยงานต้นสังกัดให้การสนับสนุนไม่เพียงพอ ปัญหาและอุปสรรคที่กล่าวว่า ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดต่อการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนไม่เพียงพอซึ่งจะเห็นจากการที่หน่วยงานต้นสังกัดแจ้งแผนนโยบายการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แต่ไม่ชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน ผลกระทบของปัญหาคานุกูลากรและการจัดการต่อการจัดการนิเทศการศึกษาคือ จัดการนิเทศการศึกษาได้ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ

กานงบประมาณ ลักษณะของปัญหาคือโรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดทำเนื้องานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน สาเหตุเพราะค่าเฉลี่ยรายหัวน้อย ซึ่งปัญหาคานนี้ส่งผลกระทบต่อการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน คือ จัดการนิเทศการศึกษาได้ แต่ไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอ

กานวัสดุอุปกรณ์ ลักษณะของปัญหาคือ วัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับและมีอยู่ไม่เพียงพอต่อการจัดทำเนื้องานริเริ่มอื่น ๆ สาเหตุเพราะโรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอ ปัญหาคานนี้ส่งผลกระทบต่อ

ทอการจักรการนิเทศการศึกษาคือ จักการนิเทศการศึกษาไคแต่ไมม่ประสิทธิภาพก็พอ

สำหรับผลการวิจัยค้ำมปัญหาและอุปสรรค เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นขนาดและที่ทั้งแล้ว ไมม่พบว่าโรงเรียนไค่ระบุลักษณะที่นอกเหนือจากโรงเรียนในส่วนรวม

ส่วนที่ 2 การศึกษาเอกสารจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

2.1 ประเภทและจำนวนเอกสารที่ทำการศึกษากจากโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

28 โรงเรียน ปรากฏว่า สมุคมนตรีที่กการประชุมประจำเดือน 28 โรงเรียน สมุคมนตรีที่กการประชุมทางวิชาการ 7 โรงเรียน โครงการหรือแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน 19 โรงเรียน สมุคนิเทศการศึกษา 21 โรงเรียน สมุคเยี่ยม 20 โรงเรียน

2.2 เนื้อหาจากเอกสาร

สมุคมนตรีที่กการประชุมประจำเดือนของโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนรวมแล้ว ปรากฏว่าผู้เขารวมประชุมคือ ครูทุกคนภายในโรงเรียน ส่วนวาระการประชุม ปรากฏว่าวาระการประชุมที่มีลักษณะเหมือนกันทุกโรงเรียนคือ 1) การแจ้งข่าวทางราชการเกี่ยวกับงานพัฒนาคุณภาพภายในโรงเรียน 2) การแจ้งข่าวทางวิชาการเพื่อถือปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนการสอน และงานพัฒนาคุณภาพภายในโรงเรียน 3) การส่งการทางราชการเกี่ยวกับงานการเรียนการสอนโดยตรง 4) การประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานการเรียนการสอนโดยตรง งานพัฒนาคุณภาพภายในโรงเรียน และงานสนับสนุนและบริการการเรียนการสอน

2.3 สมุคมนตรีที่กการประชุมทางวิชาการ โดยส่วนรวมของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปรากฏว่าผู้เขารวมประชุมส่วนมากคือ ผู้บริหาร/ผู้ช่วย/หัวหน้าสาย/กลุ่มประสมการณวาระการประชุม ปรากฏ 2 ลักษณะคือ 1) แจ้งข่าวทางวิชาการให้ทราบ ซึ่งผลปรากฏว่าคืองานเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง และงานพัฒนาคุณภาพภายในโรงเรียน 2) การประชุมปรึกษาหารือ ผลปรากฏว่าคือ งานการเรียนการสอนโดยตรง งานพัฒนาคุณภาพภายในโรงเรียนและงานสนับสนุนและบริการการเรียนการสอน

2.4 โครงการหรือแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยส่วนรวมในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปรากฏว่าโครงการ/แผนปฏิบัติงานของโรงเรียนมีลักษณะ เพื่อแก้ปัญหาและสนองคอบนโยบายต้นสังกัด โครงการ/แผนปฏิบัติงานของโรงเรียนทุกโรงเรียน เกี่ยวข้องกับงานสนับสนุนและบริการการเรียนการสอนมากที่สุด และในเรื่องของผู้รับผิดชอบโครงการ ปรากฏว่าโครงการ/

แผนปฏิบัติการของทุกโรงเรียนระบุ ผู้รับผิดชอบ ซึ่งผู้รับผิดชอบมีลักษณะ เป็นคณะบุคคลและ รายบุคคลมากที่สุด สำหรับกิจกรรมก่อนดำเนินงานที่ระบุไว้ในโครงการ/แผนปฏิบัติการของโรงเรียน ปรากฏว่า กิจกรรมที่มีจำนวนโรงเรียนกำหนดไว้ในโครงการ/แผนมากที่สุด คือ การสร้างความเข้าใจในชั้นทอปฏิบัติการแก่ผู้ปฏิบัติงานและไม่ปรากฏว่า ใ้มีการกำหนดกิจกรรมที่ใหม่การปฏิบัติร่วมกัน ส่วนการประเมินผลนั้นปรากฏว่า ทุกโรงเรียนที่มีโครงการ/แผนปฏิบัติไ้ระบุชั้นทอนี้ และผู้ประเมินผลที่มีจำนวนโรงเรียนระบุมากที่สุดคือ ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการ ส่วนกระบวนการประเมินผลที่โรงเรียนจำนวนมากระบุคือ การสังเกตและสอบถาม

2.5 สมุคนิเทศการศึกษารองโรงเรียนโดยส่วนรวมในกลุ่มตัวอย่างที่มีสมุคนิเทศ ปรากฏผลว่า โรงเรียนที่ได้รับการนิเทศ จำนวน 3 ครั้ง มีจำนวนโรงเรียนมากที่สุด และผู้ให้การนิเทศมากที่สุดคือ ประธานกลุ่มโรงเรียน ส่วนการบันทึกในลักษณะการเสนอแนะนั้น ปรากฏว่า การเสนอแนะทอครูโดยตรงเป็นเรื่องเกี่ยวกับงานการเรียนการสอนโดยตรง และสำหรับการเสนอแนะผู้บริหารเป็นเรื่องเกี่ยวกับงานการเรียนการสอนโดยตรงเช่นกัน

2.6 สมุคเยี่ยมของโรงเรียน โดยส่วนรวมในกลุ่มตัวอย่างที่มีสมุคเยี่ยม ผลปรากฏว่าทุกโรงเรียนผู้มาเยี่ยมส่วนมากคือ อนามัยอำเภอ ส่วนการบันทึกเยี่ยมนั้นปรากฏเรื่อง การเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานสนับสนุนและบริการการเรียนการสอน และการรักษาสุขภาพของนักเรียน

เมื่อพิจารณาความชานาคและที่ตั้งของโรงเรียนแล้ว ปรากฏว่ามีเนื้อหาที่ต่างไปจากส่วนรวมคือ สมุคบันทึกการประชุมประจำเดือนของโรงเรียนชานาคใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ และโรงเรียนชานาคกลางซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ ปรากฏวาระการประชุมในลักษณะประชุมปรึกษาหารือ เรื่องการนิเทศการเรียนการสอนในชั้นเรียน และปรากฏว่าสมุคบันทึกการประชุมทางวิชาการของโรงเรียนชานาคใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ โรงเรียนชานาคกลางซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ และโรงเรียนชานาคเล็กซึ่งตั้งอยู่ไกลอำเภอ ปรากฏวาระการประชุมลักษณะปรึกษาหารือ ในเรื่องการนิเทศการเรียนการสอนในชั้นเรียน

โครงการ/แผนปฏิบัติการของโรงเรียนชานาคเล็กทุกโรงเรียน มีลักษณะเพื่อการแก้ปัญหา แต่เพื่อสนองทอบนโยบายคานสังกัดทั้งสิ้น และเป็นโครงการแผนปฏิบัติการที่มีลักษณะงานสนับสนุนและบริการการเรียนการสอนทั้งหมด อีกทั้งภายในโครงการ/แผนปฏิบัติการไม่มีระบุกิจกรรมก่อนดำเนินงานตามแผน

การประเมินศึกษาจังหวัด ที่กล่าวว่า ครูส่วนมากยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ทั้งนี้เพราะ
 ขาดความรู้ ความเข้าใจและขาดทักษะการนำหลักสูตรมาใช้ (สำนักงานการประเมินศึกษาจังหวัด
 นครบุรี 2527:2) และจากผลการวิจัย เรื่องนี้พบว่าจำนวนโรงเรียนที่มีการฝึกทักษะในเรื่อง
 การใช้กิจกรรมการเรียนการสอน มีจำนวนถึงร้อยละ 75.50 นอกจากนั้น ถ้าพิจารณาจาก
 การพัฒนาครูภายในโรงเรียนแล้วพบว่าโคจักษ์ให้มีการส่งเสริมประสิทธิภาพของครู เช่น พากู
 ไปศึกษาดูงาน การอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งปรากฏว่าจำนวนโรงเรียนจัด
 หรือปฏิบัติร้อยละ 85.70 โรงเรียนขนาดใหญ่ ปรากฏว่าโคจักษ์หรือปฏิบัติทุกโรงเรียน โรงเรียน
 ขนาดกลางจำนวนโรงเรียนจัดร้อยละ 90.00 และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนโรงเรียนจัดร้อยละ
 83.30 ซึ่งนับได้ว่า การดำเนินการอบรมให้ความรู้ครูในเรื่องการเรียนการสอน ได้มีขึ้นในโรง-
 เรียนเกือบทุกโรงเรียน ทั้งนี้สมควรที่จะโคจักษ์การศึกษาวิธีการให้ความรู้หรือวิธีการดำเนินงาน
 ในเรื่องนี้ว่ามีประสิทธิภาพ เพียงพอหรือไม่ มีปัญหาอย่างไร เพราะเหตุใดจึงทำให้ครูไม่เปลี่ยน
 เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนดัง รายงานที่กล่าวข้างต้น

ส่วนงานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดหรือปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การจัดให้ครูได้นำเครื่องมือการ
 วัสดุการเรียนรู้อุปกรณ์ก่อสร้างและใช้แล้วมาปรับปรุง เพื่อให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น และการจัดให้ครูได้
 รับการนิเทศการเรียนการสอนในชั้นเรียน งานทั้ง 2 งานของอาศัยความรู้ความเข้าใจของผู้
 ปฏิบัติมาก สำหรับงานการจัดให้ครูได้นำเครื่องมือการวัสดุการเรียนรู้อุปกรณ์ก่อสร้างและใช้แล้วมา
 ปรับปรุงนั้น จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแผนหรือโดยการปฏิบัติงาน จากโรงเรียนในกลุ่มตัว-
 อย่าง พบว่าโรงเรียนให้ความสนใจ โดยกำหนดโครงการการให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าว สำหรับ
 เรื่องการสอนในชั้นเรียนที่ปฏิบัติน้อย อาจเป็นเพราะความเคยชิน ที่คิดว่าทำหน้าที่ของนิเทศ
 จากภายนอก ซึ่งถ้าได้มีการให้ความรู้ในเรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนแก่ผู้บริหาร
 และผู้นิเทศภายในโรงเรียนแล้ว อาจทำให้งานลักษณะปฏิบัติในโรงเรียนจำนวนมากกว่าที่เป็นอยู่
 ในขณะนี้ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า งานทั้ง 2 งานดังกล่าวจัดให้มีหรือปฏิบัติในโรงเรียนขนาดเล็ก
 มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง และปรากฏว่าการนิเทศการเรียนการสอน
 ในชั้นเรียนปรากฏในโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ไกลอำเภอมากกว่าทุกขนาด อาจเป็นเพราะว่า ครู
 มีจำนวนน้อย ขาดการทำความเข้าใจและระยะทางไกลต้องช่วยเหลือตนเองมากกว่า เช่น เกี่ยว
 กับงานการปรับปรุงเครื่องมือวัสดุการเรียนรู้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีครูจำนวนน้อย การทำ
 ความเข้าใจเรื่องการทำนิตการเรียนการสอนยอมทำโคจักษ์มากกว่า

งานด้านการพัฒนาครูในโรงเรียนพว้างงานในด้านการอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะส่วน
ตัวของครูที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประสิทธิภาพของการทำงานอย่างมีความสุข มีจำนวนโรงเรียน
ที่ปฏิบัติงานค่าน้อย คือร้อยละ 58.30ซึ่งอาจเป็นเพราะโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญในเรื่อง
นี้ แต่เรื่องนี้มีค่าสำคัญต่อการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมาก ทั้งนี้เพราะความหมาย
ในเชิงปฏิบัติการได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการ
ศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน (สังค อุทรานันท์ 2527 : 2)
ดังนั้นการดำเนินการพัฒนาครูเพื่อการทำงานร่วมกันจึงเป็นสิ่งสำคัญ และน่าจะมีค่าจำเป็น
อย่างยิ่ง สำหรับโรงเรียนที่มีครูจำนวนมาก ซึ่งในเรื่องนี้เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน
แล้วพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนโรงเรียนปฏิบัติร้อยละ 61.50 ของโรงเรียนขนาดใหญ่
พิจารณาจากจำนวนร้อยละแล้วมากกว่าโรงเรียนทุกขนาด

งานด้านการสนับสนุนและบริการด้านการเรียนการสอน ปรากฏว่าการจัดให้มีการจัด
ห้องสมุด หรือมุมหนังสือของโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน และให้ไ้ผล
ความจุประสงค์ของหลักสูตรเป็นงานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดมากที่สุด โรงเรียนขนาดใหญ่ และ
โรงเรียนขนาดกลางทุกโรงเรียนได้ดำเนินการเรื่องนี้ และโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนโรงเรียน
ที่จัดร้อยละ 97.4 0 ทั้งนี้เพราะงานค่านนี้โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องดำเนินการ เพราะ
เป็นเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษา (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี
2527 : 21) ส่วนงานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดน้อย คือการจัดให้มีกานนำแหล่งวิทยากรในชุมชน
มาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน สำหรับงานค่านนี้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ให้เหตุผล
ในปัญหาเรื่องการจัดแหล่งวิทยากรไว้หลายเหตุผล ซึ่งอาจจะเป็นเหตุของการทำให้มีจำนวน
โรงเรียนจัดหรือปฏิบัติงานค่านน้อย เหตุผลดังกล่าวคือไม่มีแหล่งวิทยากรตรงกับความต้องการ
การ โรงเรียนขาดข้อมูลในเรื่องแหล่งวิทยากร และไม่ได้รับการสนับสนุนจากต้นสังกัดเท่าที่
ควร

ขอเสนอแนะสำหรับผลการวิจัยในเรื่องของงานที่จัดหรือปฏิบัติภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ถึงแม้จำนวนโรงเรียนที่จัดหรือปฏิบัติแต่ละ
งานจะมีมาก แต่ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยค่านงานที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพของ
โรงเรียน

2. กระบวนการจัดทำเนื้องานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

สำหรับกระบวนการจัดทำเนื้องานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้น จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน ถึงวิธีการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งเป็นงานหรือโครงการที่สืบเนื่องมาจากแบบสอบถามที่กล่าวถึงงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน 3 ประเภท คือ 1) งานวิชาการหรือการเรียนการสอนโดยตรง 2) งานด้านการพัฒนาครูภายในโรงเรียน 3) งานด้านการสนับสนุนและบริการการเรียนการสอน และสำหรับเรื่องประเภทของงานทั้ง 3 นี้ จากการศึกษาเอกสาร คือ โครงการของโรงเรียน ไข่ปรากฏว่า มีงานทั้ง 3 ประเภทนี้ภายในโรงเรียนจริง ส่วนกระบวนการดำเนินงานนั้น ปรากฏว่า

กระบวนการวางแผน พบว่า โรงเรียนส่วนมากดำเนินการกำหนดงานหรือโครงการของโรงเรียน โดยการประชุมครูทุกคน เพื่อพิจารณากำหนดงานหรือโครงการของโรงเรียน โครงการหรืองานดังกล่าวมีลักษณะเป็นทั้งงานที่คงปฏิบัติประจำ งานเพื่อการแก้ปัญหา และเป็นงานริเริ่มเพื่อพัฒนาโรงเรียน และมีลักษณะของงานทั้ง 3 ประเภท ดังที่กล่าวมาแล้ว จากการศึกษาเอกสาร ปรากฏหลักฐานว่า โครงการที่กำหนดภายในโรงเรียนนั้น ส่วนมากมีลักษณะเพื่อการแก้ปัญหาและสนองนโยบายขั้นบังคับ หลังจากการประชุมครูภายในโรงเรียน เพื่อพิจารณากำหนดงานหรือโครงการแล้ว ในการวางแผนการดำเนินงานและเขียนโครงการนั้น ผู้บริหารดำเนินการร่วมกับครูวิชาการของโรงเรียน สำหรับครูวิชาการนี้เป็นตำแหน่งภายในโรงเรียน ซึ่งจะทำหน้าที่ด้านวิชาการโดยเฉพาะ ซึ่งโรงเรียนได้กำหนดให้สอดคล้องกับครูวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดขึ้น (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทร 2527 : 12) ในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ จากการศึกษาบันทึกการประชุมทางวิชาการ และการประชุมประจำเดือนของโรงเรียน ปรากฏว่า ไข่มีการประชุมในลักษณะปรึกษาหารือ และไข่ปรากฏเรื่องของการจัดทำโครงการปรากฏอยู่ด้วย

ก่อนการดำเนินงานตามแผน ปรากฏว่า ไข่มีการชี้แจงงานหรือโครงการของโรงเรียนให้คณะครูทุกคนทราบ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานร่วมกัน และในงานหรือโครงการดังกล่าว ปรากฏว่า การชี้แจงโครงการหรืองานนี้ จากการศึกษาเอกสารแล้ว ไม่ปรากฏบันทึกการประชุมในลักษณะของการปรึกษาร่วมกันกับคณะครูทุกคนในเรื่องของโครงการ ซึ่งในขั้นนี้น่าจะเป็นการแจ้งให้ครูทุกคนรับรู้เท่านั้น ส่วนเรื่องการจัดบุคลากรเพื่อรับผิดชอบงานหรือโครงการ ไข่ปรากฏว่า ขั้นตอนนี้

ลักษณะของผู้รับผิดชอบงานหรือโครงการมีลักษณะ เป็นคนบุคลิกและรายบุคคล ซึ่งจากเอกสารคือโครงการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้ปรากฏการระบุผู้รับผิดชอบในลักษณะดังกล่าว ในกรณีที่ ไม่ได้อบรมหมายให้ผู้รับผิดชอบงานไว้ เป็นงานที่ปฏิบัติประจำ หรือมีงานในลักษณะรับด่วน อาจ เป็นงานที่สั่งจากคนสังกัด ผู้บริหารจะมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้บริหารหรือหัวหน้างานฝ่ายต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้อง เป็นผู้ดำเนินงาน ซึ่งหัวหน้างานดังกล่าวแบ่งตามลักษณะงานบริหาร 6 งานคือ

1) งานวิชาการ 2) งานธุรการการเงิน 3) งานอาคารสถานที่ 4) งานกิจการนักเรียน
5) งานบุคลากร 6) งานประสานงานชุมชน ซึ่งดำเนินการเหมือนกันทุกโรงเรียน ตามคู่มือ การบริหารโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จากการศึกษาเอกสาร คือ สมุคมนตรีกิจการประชุมประจำเดือน ได้ปรากฏวาระการประชุมที่มีลักษณะแจ้งข่าวทาง วิชาการให้ทราบเพื่อถือปฏิบัติ จะมีเรื่องของโครงการรับด่วนเหล่านี้ ส่วนวาระการประชุม ปรีกษาหรือจะปรากฏการปรีกษาหรือเกี่ยวกับงานประจำ และมีการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ ตามหน้าที่ที่ไต่จึกไว้แล้วภายในโรงเรียน หมายความว่าหัวหน้างานฝ่ายต่าง ๆ จะดำเนินงาน ร่วมกับครูที่เป็นสมาชิกภายในฝ่าย หลังจากรับทราบจากที่ประชุม แต่ในสมุคมนตรีกิจการประชุมที่ ปรากฏวาระการประชุมที่มีลักษณะปรีกษาหรือ ไม่ปรากฏงานเหล่านี้

การให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานตามแผน/โครงการปฏิบัติงานของโรงเรียน ปรากฏว่า โรงเรียนที่ปรากฏชั้นตอนนี้ ส่วนมากได้ดำเนินการโดยผู้รับผิดชอบโครงการนั้น และด้วยวิธีการ สรุปลักษณะ และชี้แจงความเข้าใจในการดำเนินงานเท่านั้น ด้ยการประชุมชี้แจงสำหรับ ในชั้นตอนนี้ ไม่ปรากฏหลักการประชุมชี้แจงในเชิงลักษณะปรีกษาหรือ และลักษณะการดำเนินการ เช่นนี้ น่าจะไม่ใช่เป็นการให้ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้หลักฐานคือ แผน/โครงการ ได้ปรากฏว่า โครงการสอนซ่อมเสริม และมีชั้นของการให้ความรู้ครูในเรื่องของการสอน ซ่อมเสริม (ปฏิบัติทุกโรงเรียนสำหรับโครงการนี้) แต่จากการสัมภาษณ์ปรากฏว่ามีการประชุม ชี้แจงเท่านั้น ซึ่งสำหรับการให้ความรู้ในลักษณะนี้ เป็นชั้นของการให้ความรู้ความเข้าใจใน เรื่องที่จะดำเนินการว่าจะต้องอาศัยความสามารถอย่างไรบ้าง ควรจะมีวิธีการที่เหมาะสมกว่า นี้ เช่นเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในเรื่องนี้โดยเฉพาะ หรือส่งครูไปศึกษาหาความรู้เรื่องนี้ และ นำมาเผยแพร่ในโรงเรียน เป็นต้น

การปฏิบัติงานตามแผน ซึ่งปรากฏว่า ไม่มีการติดตามการปฏิบัติงาน โดยผู้รับผิดชอบโครงการและผู้บริหารเป็นผู้ศึกษา ทั่ววิธีการแนะนำการประจุมปรึกษาหารือ เมื่อพบปัญหาอุปสรรค ผู้ศึกษาจะดำเนินงานร่วมกับผู้ปฏิบัติและผู้บริหาร

การดูแลควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามกำหนดเวลา และขั้นตอนกระบวนการทำงานให้รัดกุมภาพัน ปรากฏว่า โรงเรียนใ้ปฏิบัติ และวิธีการคือ การเคื่อนงานล่วงหน้าในที่ประชุม และกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน ซึ่งลักษณะนี้จะไม่ใช้วิธีการของการควบคุมดูแลให้เป็นไปตามกำหนดเวลา ขั้นตอนการทำงาน และให้รัดกุมภาพัน ลักษณะของการนิเทศ ซึ่งลักษณะของขั้นตอนนี้ ควรจะเป็นการดำเนินงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด ระหว่างผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโครงการหรือผู้ศึกษาการปฏิบัติงานในลักษณะการประจุมปรึกษาหารือกัน และจากการศึกษาเอกสารทั้งแผนกบริหารการประจุมประจำเคื่อน และการประจุมทางวิชาการ แม้จะปรากฏาระการประจุมในลักษณะปรึกษาหารือ แต่ไม่มีการปรึกษาหารือในเรื่องการพิจารณาคุณภาพการทำงาน แก้อย่างใด ส่วนเรื่องของการให้การสนับสนุนบริการ และการให้ขวัญกำลังใจนั้น ผู้บริหารเป็นผู้ดำเนินการ จากการสัมภาษณ์ปรากฏว่า มีลักษณะที่น่าสนใจที่โรงเรียนส่วนมากปฏิบัติ คือ การรวมการทำงานทุกขณะจากการให้การสัมภาษณ์ ผู้บริหารส่วนมากกล่าวด้วยความมั่นใจว่า การร่วมมือในการทำงานทุกขณะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกคน

สำหรับการติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น ทำเนิการทั่ววิธีการสังเกต และสอบถาม และไม่มีเครื่องมือในการประเมินผล และดำเนินงานโดยผู้รับผิดชอบโครงการนั้น ๆ และผู้บริหาร แต่ไม่มีการพิจารณาประสิทธิภาพของการทำงาน

กระบวนการดำเนินงานนิเทศการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรีโดยส่วนรวมแล้วนั้น จะกล่าวได้ว่า เป็นลักษณะของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนหรือไม่ เช่นนั้นคงพิจารณาพร้อมกับความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ไม่มีความเชื่อว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการจัดทำเนิงานที่เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร และบุคลากรภายในโรงเรียน ในการที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูภายในโรงเรียน เพื่อผลสัมฤทธิ์สูงสุดของผู้เรียน ถ้าพิจารณาตามลักษณะของงานจุลประสงค้งงานแล้ว สอดคล้องกับความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แต่เมื่อพิจารณาถึงกระบวนการทำงานแล้ว มีลักษณะที่บ่งบอกว่า

เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณาจารย์ในระดับน้อย ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์กล่าวถึง การร่วมมือโดยการบริหารหรือ แบ่งงานตามหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น บันทึกการ ประชุมกล่าวถึงวาระการประชุมที่มีลักษณะของการบริหารหรือแต่ไม่มีบันทึกของการเสนอแนะ ความคิดเห็น หรือข้อตกลงในการปฏิบัติงานที่เกิดจากที่ประชุมอย่างแท้จริง ยังมีลักษณะของการ สั่งการแทรกอยู่มาก มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารที่ต้องการความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องกรณีศึกษาการศึกษาภายในโรงเรียน การวางแผนการดำเนินงานของผู้บริหาร

ดังนั้นสำหรับขอ เสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการดำเนินงานจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนนั้น ควรที่จะจัดทำเป็นการดังต่อไปนี้

- 1) ให้ความรู้แก่ผู้บริหารในบทบาทหน้าที่ของผู้ให้การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตลอดจนคำแนะนำในเรื่องของการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
 - 2) ให้ความรู้แก่คณะครูภายในโรงเรียน ในเรื่องของบทบาทหน้าที่ของผู้ให้และผู้รับ การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการร่วมมือในการดำเนินงานอย่างแท้จริง
- อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยเมื่อจำแนกโรงเรียนตามขนาดและที่ตั้งของโรงเรียนแล้ว ปรากฏลักษณะการดำเนินงานที่แตกต่างออกไป จากสภาพโดยส่วนรวม ดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่ กระบวนการวางแผนจะเกิดจากผู้บริหารและคณะบุคคลที่มีตำแหน่ง ทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งมีความเหมาะสมกับสภาพที่มีครูเป็นจำนวนมากเช่นกัน เช่นเดียวกับ โรงเรียนขนาดกลาง สำหรับโรงเรียนขนาดกลางนั้น ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นความพยายาม ที่จะดำเนินงานในลักษณะของการประสานความร่วมมือของบุคลากรภายในโรงเรียน และการ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ลักษณะหนึ่ง คือ ใ้มีโรงเรียนส่วนหนึ่งตั้งคณะกรรมการครูเพื่อช่วย ผู้บริหารในการดำเนินงานของโรงเรียน และจากการประชุมทางวิชาการได้ปรากฏวาระการประชุมในลักษณะของการบริหารหรือของคณะกรรมการชุมชน สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กนั้น เนื่องจากเป็นโรงเรียนจำนวนมากที่สุดของจังหวัดคนเทบุรี จึงมีกระบวนการทำงานเหมือนดังที่ สรุปโดยส่วนรวม แต่กระบวนการที่น่าสนใจ คือ การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ปรากฏว่า ผู้บริหารร่วมการปฏิบัติงานด้วยทุกครั้ง ซึ่งเป็นไปไ้มาก เพราะโรงเรียนมีครูจำนวน น้อย

3. ในเรื่องของปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการจัดการนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียน ปรากฏว่า โรงเรียนระบุนความของการคำนวณบุคลากรและการจัดการมากที่สุด ใกล้เคียง ในเรื่องการ เพิ่มทุนความรู้ความเข้าใจ เรื่องการนิเทศการศึกษาแก่ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนระบุนความของการในลักษณะการอบรมสัมมนา และศึกษาเอกสารในระยะเวลา 2 - 3 วัน และในช่วงเวลาก่อนเปิดเรียนภาคแรก เมื่อพิจารณาร่วมกับผลการวิจัยในเรื่องกระบวนการ แล้ว ผมควรอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่รับผิดชอบควรสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในด้านนี้

เมื่อพิจารณาขนาดของโรงเรียนแล้ว ปรากฏว่า ทุกโรงเรียน ทุกขนาด และทุก สภาพที่ตั้งระบุนความของการในลักษณะดังกล่าว จึงเป็นการที่ควรค่าแก่การโดยรับค้น

4. ในเรื่องของปัญหาและอุปสรรค ปรากฏว่า โรงเรียนโดยส่วนรวมระบุปัญหาและ อุปสรรคด้านการจัดการนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียนสอดคล้องกับความของการ และเมื่อ พิจารณาขนาดของโรงเรียนแล้ว ปรากฏว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง ระบุปัญหาเพิ่มเติมอีกว่า ได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดที่ก่อการจัดการนิเทศการศึกษา ไม่เพียงพอ ซึ่งเมื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างแล้ว ปรากฏว่า โรงเรียนรับทราบ นโยบายเท่านั้น ไม่ได้รับการเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน ลักษณะที่มีความสอดคล้องกับศูนย์ บัณฑิตการนิเทศ ศูนย์ฝึกเยี่ยม ที่ไม่มีการบันทึกเพื่อ เสนอแนวทางการจัดการนิเทศภายใน โรงเรียนแต่อย่างใด ซึ่งปัญหาและอุปสรรคด้านนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วินัย ทะสติกย์ (2522 : ง - ฉ) ที่กล่าวว่า การจัดการนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียนประถมศึกษาในเขต การศึกษา 2 พบการขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด เป็นปัญหาและอุปสรรคเรื่องหนึ่งของการนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียน

นอกจากนี้พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก พบปัญหาอุปสรรคเพิ่มเติมจากส่วนรวม คือ งบประมาณในการจัดดำเนินการนิเทศการศึกษามีไม่เพียงพอ ซึ่งปัญหาเรื่องนี้สอดคล้องกับ รายงานวิจัยของ วินัย ทะสติกย์ (2522 : ง - ฉ) ซึ่งทำวิจัยในเรื่องการจัดการนิเทศการ ศึกษายภายในโรงเรียนประถมศึกษาเขตการศึกษา 2 ประชา สิกขบัญญัติ (2524 : ง - ฉ) ซึ่งได้ศึกษาการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียนของจังหวัดสมุทรปราการ และชาติ คล้ายชม (2524 : ง - ฉ) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาในการจัดการนิเทศการศึกษายภายใน โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์

อย่างไรก็ตามสำหรับปัญหาและอุปสรรคในขณะนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโดยส่วนรวม ปรากฏว่า สามารถจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนได้ แต่อาจจะมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ใกล้อำเภอ ระบุปัญหาเพิ่มเติมจากปัญหา โดยส่วนรวมว่า ผู้บริหารมีเวลาไม่เพียงพอ ต่อการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน และจากการ สัมภาษณ์ผู้บริหารระบุว่า ปฏิบัติงานตามโครงการที่ส่งถึงมากกว้งงานภายในโรงเรียน

ผลการวิจัยที่แบ่งโรงเรียนตามสภาพที่ตั้งใกล้อำเภอและไกลอำเภอของจังหวัดนนทบุรี ไม่พบความต้องการวิจัยและปัญหาอุปสรรคที่แตกต่างกัน ถึงแม้โรงเรียนที่อยู่ใกล้อำเภอจะอยู่ห่าง จากอำเภอ เกินกว่า 7.9 กิโลเมตรก็ตาม อาจจะเป็นเพราะมีความสะดวกในการติดต่อมากขึ้น ประกอบโรงเรียนที่อยู่ไกลเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ภายในโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีครูและ นักเรียนจำนวนน้อยใกล้เคียงกัน ซึ่งไม่มีความแตกต่างในเรื่องเหล่านี้

ขอเสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิจัยในเรื่องของวิจัยความต้องการ และปัญหาอุปสรรค

จากประสบการณ์ทำงานของผู้บริหาร และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ซึ่ง ส่วนมากจะระบุระยะเวลามากกว่า 10 ปีขึ้นไป ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ ปรากฏว่า ตลอดเวลาที่ ยาวนาน ผู้บริหารระบุว่าไม่ค่อยได้รับการให้ความรู้ในเรื่องนี้ และต้องการความรู้ในเรื่องการ นิเทศการศึกษภายในโรงเรียน ซึ่งสมควรที่หน่วยงานต้นสังกัดจะให้การสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง

ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัย

- 1) ควรจะทำการศึกษาเรื่องความรู้พื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการ นิเทศการศึกษภายในโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาในทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
- 2) ควรที่จะเฝ้าทำการศึกษาค้นคว้ากระบวนการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนที่ สอดคล้องกับขนาดและสภาพของโรงเรียน
- 3) ควรที่จะเฝ้าทำการ ศึกษาเพื่อค้นหาปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการจัดการนิเทศการ ศึกษาที่มีคุณภาพ